

Karel Pacner – laudatio

Až jednou budeme psát knihu o Karlu Pacnerovi a jen zlomkem mu tak oplatíme to, co on napsal o nespočtu jiných, rozhodně nesmíme opomenout jeho vlastní webovou stránku. Ony jsou to vlastně takové internetové noviny. Takový KP zpravodaj.

Před měsícem zde Karel detailně popsal, jak mu v nemocnici Na Homolce implantovali nový defibrilátor. Připojil, jako obvykle, informace o tom, kolik ho má lidí, která země je v tom nejlepší a co to stojí. Doktora-operátora vyzpovídal ne jako jeho pacient, ale jako novinář. Upřímně, už kolikrát mne napadlo, zda Karel vlastně není umělý člověk. Robot. Zda to tím defibrilátorem končí.

Ve svých jedenaosmdesáti letech pracuje a píše, jako by jeho čas nikam neplynul. Jako by mu ho vůbec neubývalo.

Vybavuji si, jak mne před řádkou let přivedl k psaní knih. Co přivedl, přinutil, protože bez jeho uzávěrek bych stále měla tisíce výmluv, jak nic nestíhám. A kdykoli se s ním potkám, vím, že ta otázka přijde: Co teď píšeš? „Milá Martino,“ kontroloval mě onehdy po mailu: „doufám, že pokračuješ. Byla by chyba, kdybys nedělala něco víc než je ČT. Články v Reportéru nestačí.

Já píšu třetí díl Géníů XX. století a příští týden mám dostat korektury dílu druhého. K mému překvapení se loni v říjnu prodalo 1500 ks během dvou týdnů, takže v březnu udělali dotisk. Totéž se stalo u Velmistrů špionáže. Měj se moc krásně! Karel.“

Kde pořád hledá inspiraci, ptáte se? On ji nehledá. Sbírá – a vidí - ji na každém kroku, asi jako geniální houbař. Když mu voperovali první defibrilátor, rozhodl se, že se na jeho vynálezce podívá blíž. Podivuhodný příběh poameričtělého Poláka Michala Mirowskiho zařadil právě do onoho třetího dílu knihy Géniové XX. století.

Těch vydaných knih je třiapadesát. Většina je o kosmonautice, mnoho lékařích, některé o špionech, další o přátelích. Lidé v mé paměti – tak se jmenuje svazek příběhů pětadvaceti známých a kamarádů, s nimiž přišel do styku během novinářské dráhy.

Hledáme kosmické civilizace - vyšla v roce 1976 a byla to první kniha o mimozemských bytostech, která u nás vyšla, náklad 39 000 výtisků byl brzy rozprodán. Další vydání už ale nevyšlo, protože vedení nakladatelství prý bylo na rozpacích nad tím, jak velký honorář má vyplatit nestraníkovi.

Vlastně neznám nikoho, kdo tak strašně moc a pořád píše. A jehož mail má už léta tutéž koncovku: mfdnes.cz. Už neuvěřitelných 58 let – což říkám s nadsázkou, protože tehdy ještě maily samozřejmě nebyly. Po celou tu dobu je věrný jedné značce. Vystudovaný ekonom, který hned po vysoké škole nastoupil do redakce deníku Mladá fronta. Mimochodem, v listopadu 89 byl jedním ze tří zástupců šéfredaktora MF, kteří řídili chod redakce, než byl zvolen nový šéfredaktor. Na jaře roku 2001 odešel do penze, ale jak už bylo řečeno, odchod to byl zcela formální.

„Do Mladé fronty jsem nastoupil 1. července 1959,“ píše Karel ve svých vzpomínkách. „Toužil jsem po tom, dělat v kulturním oddělení, ale nebylo místo. Volno bylo jedině v oddělení propagandy, kde jsem dostal za úkol vést nedělní stránku vědy a techniky. Musel jsem začít psát o něčem, o čem jsem neměl ani ponětí.“ Příběh o tom, jak se s rozkazu šéfredaktora stalo celoživotní posláním, s oblibou vykládal při besedách na školách. Studentům říkal: „I rozkaz, který se vám zpočátku nezamlouvá, vám nakonec může změnit životní dráhu a udělat vás šťastným.“

Jen díky tomu se osobně setkal s Jurijem Gagarinem, který v létě 1966 přijel na dovolenou do Karlových Varů Jurij. Strašlivě ho překvapil, vypadal prý jako člověk bez ducha, mechanicky

odpovídal na všechny otázky a nedokázal se usmát. „Tehdy jsem si uvědomil, v jakém je presu, že ztratil veškeré soukromí, i na dovolené ho vláčejí od jedné akce do druhé, pořád musí bavit s neznámými funkcionáři, kteří ho nezajímají,“ poznamenal si Karel Pacner. Jedním z jeho profesních, a zároveň životních vrcholů, pak byla v zimě 1968–1969 cesta do USA, kde sledoval cestu Apolla na Měsíc.

UKAZKA

Je to už padesát let... Karel Pacner se narodil 29. března 1936 v Janovicích nad Úhlavou. Od roku 1981 bydlí v Praze 13-Stodůlkách, dříve v rodinném domku, nyní v činžáku Kdysi – to bylo za války - mu jako malému klukovi zachránilo život 30 injekcí penicilinu. Vše ze svého života dokáže vylíčit do těch nejmenších detailů, jaké by běžný smrtelník horko těžko dával dohromady. Nejspíše si dělal poznámky celý život a nejen to. „Vyzpovídej své rodiče, dokud ještě žijí,“ nabádal mě před časem. On sám svoji maminku Bedřišku zpovídal dva roky – a vše vydal na své webovce pod názvem Maminka vypravuje. Z internetu si stahuje zajímavé články, které ukládá do různých podadresářů. Může nás uklidnit, že systém tohoto archivování není dokonalý, protože článek Počítače v kosmonautice, který má před očima a kdysi jsem ho četl, si sice uložil, ale už nenašel, kam. Počítač je jeho životní parťák. „Už v osmdesátých letech jsem pátral po nějakém stroji,“ líčil v povídání s jednou novinářkou, „který by nevyžadoval takovou sílu při úhozech do kláves. Měl jsem obavu, infikovanou kamarády doktory, abych nepřišel o klouby na prstech.“ Zapínání počítače patří mezi jeho ranní rituály. Když se nasnídá a prolétne noviny, spustí internet, aby se podíval na poštu a na iDnes. Vypíná ho před půlnocí, než jde spát. Nemohu říct, kolik hodin u počítače strávím. Když fofruje s psaním knihy, sedí u něj s nutnými přestávkami od 9 ráno do 11 večer. Když ho nic nehoní, tak třeba jen – JEN - 6–10 hodin. A na závěr ještě jeden zajímavý postřeh z Karlova života, který souvisí s tím, s čím jsem začala – s defibrilátorem. Karel líčí, jak mu ho před časem měnili, protože výrobní firma oznámila, že za určitých okolností se baterie u jedné série porouchá. Kdekdo z nás by se rozčílil a nadával, jaký je to skandál. Karel si zdvořile vybral den nové operace a personál požádal, zda by mu ten poruchový věnovali jako suvenýr na památku. Doma si jej vyfotografoval, pro srovnání vedle přiložil propisku, aby bylo vidět, jak je velký, a dal na internet i s poznámkou: „Teď by mě ten nový aparát měl nejméně pět let, možná i déle pomáhat žít. Díky, profesore Mirowski i ostatní, kteří na takových zázracích pracujete!“ Ano, tohle je Karel Pacner. Pracovitý, skromný, slušný. Za to ti Karle, patří velký dík.